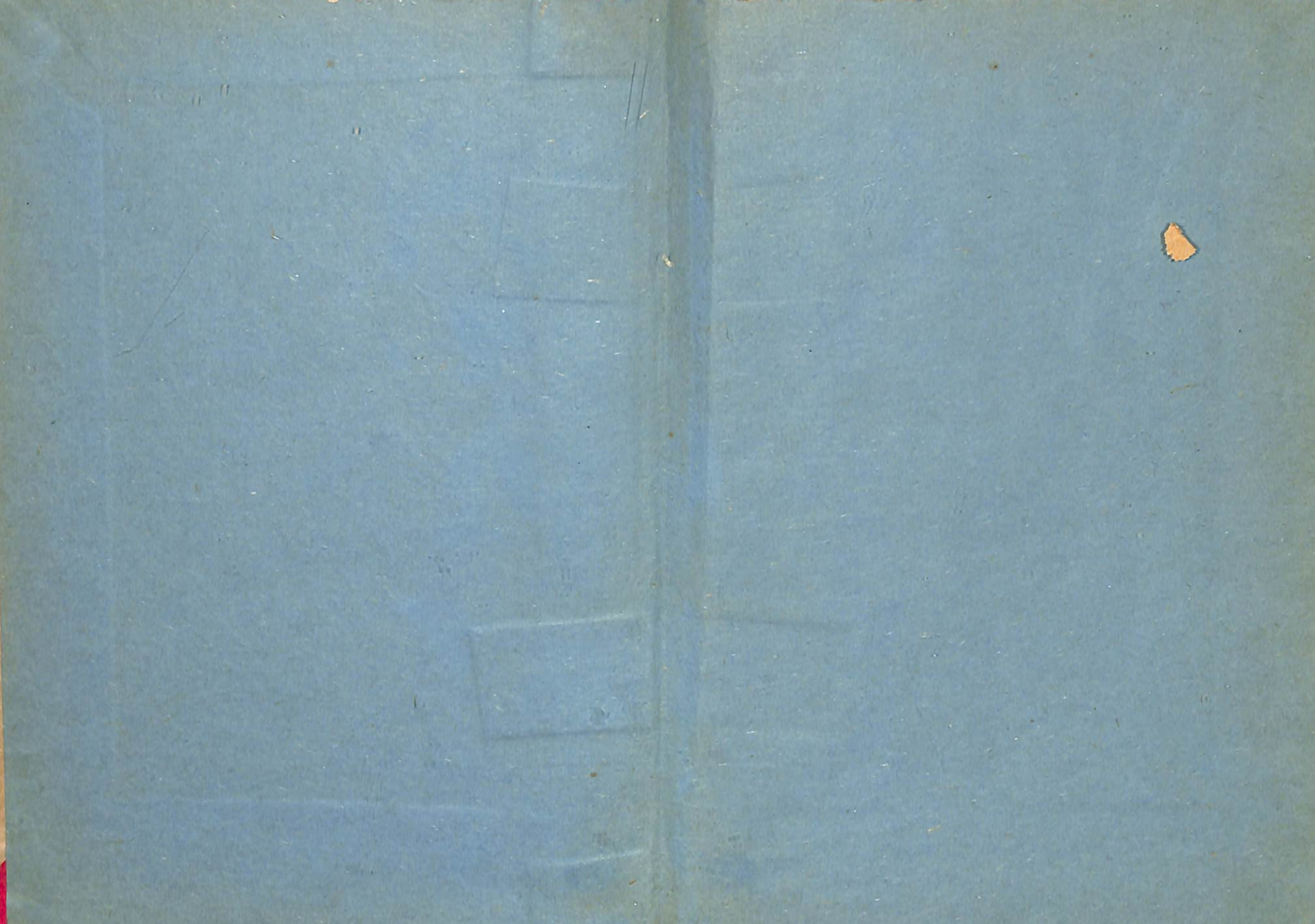

338.1

pu - 11

2 802-10

ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆԻ ԿԱՄՊԱՆԻԱ

ԽՍՀՄ

ԱՆԿԱԽՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԲԱՄԲԱԿԻ ԲՆԱԳԱՎԱԹՈՒՄ

1. ՀՈԴՎԱԾ «ՊՐԱՎԴԱՅԻՑ»
2. Համ Կ (բ) Կ ԿԿ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ
3. Համ Կ (բ) Կ ԱՅԿԻԿ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՊԵՏՐԱՏ
ՅԵՐԵՎԱՆ

1-9-3-1

338.1
Խ-11

11 SEP 2013

29813

338.1

Խ-11 րս

ՊԵՏՏՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆ
ՀՐԱՏ. 1529
ԳՐԱՌԵՊ. 6209 (Բ-)
ՊԱՏ. 958
ՏԻՐԱԺ 8000

Независимость СССР в области хлопка

682

38

ՊԵՏՔ Ե ԱՊԱՀՈՎՎԻ ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ ԲԱՄՐԱԿԻ ՃԱԿԱՏՈՒՄ

Հնգամյակի յերրորդ տարում բաղլեիկական հար-
ձակման ծրագիրը խնդիր և գնում հաղթանակ տանել
սոցիալիստական շինարարության բոլոր մասերում:

Սոցիալիզմի կառուցման հաջողության հիմնական
պայմանի՝ ծանր ինդուստրիայի անընդհատ շարունակ-
վող անշեղ աճման առկայությամբ, հնգամյակի
յերրորդ տարում մեր առաջ ծառանում և նույնպես
արդյունաբերության այն ճյուղերի արտադրանքի
գլխի տնտես ապահովելու խնդիրը, վորոնք լայն
գործածության առարկաներ են արտադրում: Այդ ա-
նումը հնարավոր դարձավ շնորհիվ կուսակցության
հետեւողականորեն վարած կուրսի յերկրի ինդուստ-
րացման և կոլեկտիվացման խնդրում, վորը թույլ և
տալիս հաղարավոր տրակտորներ շարժելու դեպի գյու-
ղը լքնդարձակելու բոլոր կուլտուրաների, վորոնց թը-
վում նաև տեխնիկականների, ցանքերի տարածություն-
ներ, խորհրդատեսությունների և կոլտնտեսությունների
ծավալուն շինարարության բազայի վրա:

Այս կապակցությամբ ԽՍՀՄ ԿԳԿ 3-րդ սեսիան
վորոշել և 1931 թվականին 29 սոկոտով բարձրացնել
անդուստ արտադրանքի աճումն ինդուստրիայի այն
ճյուղերի, վորոնք լայն գործածության առարկաներ են

70

աբտադրում: Հաստատելով ԽՍՀՄ արդյունաբերության բոլոր ճյուղերին վերաբերող արտադրական առաջադրությունները, սեփան՝ ի թիվս մյուս առաջադրությունների, հաստատել և նաև բամբակի վերամշակմանը վերաբերող առաջադրությունը, խնդիր դնելով ընթացիկ տարում 410 հազար տոնն բամբակ վերամշակել:

Այն տեղաշարժերը, վորոնք տեղի ունեցան Խորհրդային Միության արդյունաբերության հումքի, մասնավորապես բամբակի հումքի բազայի մեջ, արդյունքն են կուսակցության և բանվոր դասակարգի այն հսկայական նվաճումների, վոր ձեռք բերվեցին համատարած կոլեկտիվացման և նրա բազայի վրա կուլակության՝ վորպես դասակարգի, վերացման գործում, խորհանտեսությունների և ՄՏԿ ծավալման, նոր շրջանների տեխնիկական կուլտուրաների ցանքերին հաղորդակից դարձնելու գործում:

Անցած տարում Խորհրդային Միության բամբակացան դաշտերում 5 հազար տրակտոր եր բանում: Ընդարձակ չափերով դյուրատնտեսական բարելավված ինվենտար եր կիրարկվում: Ուժեղին կերպով ընդարձակվեցին կոլտնտեսությունների ընդգրկած բամբակացան դաշտերը: Այսպես, Միջին Ասիայում-ԽՍՀՄ հիմնական մամբակացան շրջանում-կոլտնտեսություններն ընդգրկել են բամբակացանի համար կոտորակատացի յենթարկված ցանքադաշտերի 38,2 տոկոսը 1929 թվականի 5 տոկոսի փոխարեն: Ցանքարար կոլտնտեսությունների բամբակացան հողաշերտը նույնպես խիստ աճեց: Խորհանտեսությունները գրեթե յեռապատկեցին բամբակի ցանքերը:

Բայլևեկյան այդ ծավալուն հարձակման հետևանքով բամբակի արտերի տարածությունը 1930 թ. 48,7 տոկոսով ավելացավ 1929 թ. ցանքերի տարածությունից: 1930 թ. բամբակացանների աճումը, վոր 500 հազար հեկտ. հասավ, 60 հազար հեկտ. ավելացրեց նախորդ չորս տարիների (1925-29) աճումների գումարը: Միջկատերագմյան բամբակացան տարածությունը շատ հետ և թողնված: Այս բանում մի առավամ ևս յերեվում են սոցիալիստական ինդուստրիայի հաջողությունները, ինդուստրիալ յինարարության ծավալման տեմպերը: Գործով ապացուցված են կուսակցության լողունգի կենսունակությունը և կարելիությունը Խորհրդային Միության բամբակի տեղախուժյան համար մղվող պայքարի մասին:

Այդ պայքարի պատասխանատու մասերից մեկը բամբակամթերման կամպանիան և հանդիսանում: Բամբակամթերումները պետք և իրացնեն բամբակի առատ բերքը, առաջ շարժեն այն դեպի վերամշակող ձեռնարկությունները, հորր ֆակտորի դեր խաղան բամբակացան շրջանների սոցիալիստական վերակառուցման համար:

Պայքարի այդ մասի վրա յեն այժմ կենտրոնացած բամբակացան շրջանների կուսակցական կազմակերպությունների ուժերը: Չնայելով վոր 1929 թ. մթերումների թվերն արդեն գերազանցվել են (ըստ բամբարձակ ցուցանիշների), այնուամենայնիվ ույո տարվա մթերումների պլանի կատարումից դուր հեռու յենք: Բամբակի աճած ցանքադաշտերը, անդուտ արտադրանքի աճումը, արդյունաբերության մեծացած պահանջը և նրա հետագա ընդարձակման խնդիրները—ահա թե

ինչն և վորոշում մթերումների չափն այս տարի՝ է տարբերություն նախորդ տարվա:

Գլխամբաղկումի 1931 թվականի հունվարի 11-ի տվյալներով՝ բամբակամթերումների համաձուլթե- նական պլանը կատարված է ընդամենը 61, 2 տոկոսով (կոնտրակտացած): Բամբակացան հիմնական շրջանը — Միջին Ասիան — կատարել է պլանը 65, 4 տոկոսով (խորհրդատեսությունների հետ միասին), Անդրկովկա- սը — 41, 7 տոկոսով, նոր բամբակացան շրջանները — 12, 8 տոկոսով:

«1931 թվականի սկզբներին բամբակի մթերումնե- րը արդեն գերազանցել են նախորդ ամբողջ տարվա մը- թերումներին: Չնայելով այս հանգամանքին, այ- նուամենայնիվ անհրաժեշտ է հետադաշտում ունենա- մառ պայքար մղել բամբակի մթերումների պլանի կա- տարման համար»: (Մոլոտով, զեկուցում ԽՍՀՄ ԿԳԿ 3-րդ սեսիայում՝ նստաշրջանում):

Այսպիսով, իր ամբողջ հասանելի մեկ ծառանում է բամբակի համար մղվող պայքարում հաղթանակ տանելու, բամբակամթերումների պլանը կատարելու խնդիրը:

Այս նշանակում է, թե պետք է՝ առաջին հերթին, վճռական հարձակում ծավալել կուլակա-բեյական տարրերի վրա, ուժեղացնել մասսայական աշխատանքը և ուժեղացնել կուլակցական կազմակերպությունների ղեկավարությունը, բամբակամթերումների կամպա- նիայի վրա:

Միջին Ասիայի, Անդրկովկասի մի շարք շրջաննե- րում կուլակցական կազմակերպություններն իսկական բեկումն ապահովել են բամբակամթերման ընթացքում:

Այդ բանի արդյունքն է հանդիսանում մթերող կազմա- կերպությունների պարզ աշխատանքն այդ շրջաննե- րում, հաստատուն առաջադրությունների կատարումը կուլակային տնտեսությունների կողմից, մթերումնե- րի տեմպերի ընդհանուր աճումը, հանդիպական պլան- ների առաջնաշտումը սկզբնականների կատարման հի- ման վրա:

Անհրաժեշտ է այդպիսի բեկումն առաջ բերել բոլոր շրջաններում, բամբակամթերմանը վերաբերող աշ- խատանքի լավագույն տիպարները մասսաների սեփա- կանությունը դարձնելով: Այն հանգամանքը, վոր մի շարք շրջաններ հաջողությամբ են կատարել, նույնիսկ գերազանցել են բամբակի մթերումների պլանը, վկա- յում է, վոր կամպանիայի հաջողությամբ վնդված է տեղական կազմակերպությունների՝ և առաջին հերթին կուլակցականների բայլընկերական աշխատանքով:

Առաջնակարգ շրջանների, կուլտնտեսությունների, Ղլադների փորձը պետք է տարածել ամենուրեք: Այս հասպակցությամբ՝ շատ կարևոր նշանակություն է ստանում բրիգադների առաջումը առաջնակարգ շրջան- ներից դեպի հետ ընկածները: Լավագույն կուլտնտեսու- թյունների ներկայացուցիչներին այդ բրիգադների մեջ տանելը ծառայություն կմատուցի բամբակադրմական շրջանների հետագա կուլեկտիվացման խնդիրներին, կը- նապաստի բամբակամթերման հաջողությամբ: Մասսա- յական աշխատանքի այդ ձևն անհրաժեշտ է լայնորեն զործադրել, կազմակերպելով այն վայրերում, վորտեղ դեռ չի կիրարկվում: Սրան զուգընթաց՝ անհրաժեշտ է ուժեղացնել կուլտնտեսականների, չբավորների և մի- ջակների մասսաների համախմբումը, ամեն կերպ պար-

դասցենք մի աստիճանական մրցումը, առանձին չըջան-
ների, կոլտնտեսութիւնների, զշաղկների մրցականչը
և այլն:

Բամբակ կա: Միայն աջ ոպորտունիստները կարող
են ժխտել այդ, ջանալով ալիքալիս պնդումներով ար-
դարացնել իրենց անկարողութիւնը և չկամութիւնը՝
ծափալիւս հարձակումը բեյի և կուլակի վրա, մասա-
ներին կազմակերպելու և գլխավորելու: Աջ ոպորտու-
նիստական պրակտիկայի հաղթահարումը բամբակա-
մթերման մեջ՝ կամպանիայի հաջադուրքյան հիմնա-
կան պայմանն է հանդիսանում:

Վճռապես պետք է դուրս բերել մթերողների և այլ
կազմակերպութիւնների աշխատանքից պլանի կատար-
ման խնդրի շուրջը յերեմացող ոպորտունիստական վե-
րաբերմունքը: Անհրաժեշտ է ուժեղացնել պայքարը
մասսայական աշխատանքի թերադնահատութեան դեմ,
կուլակութեանը ամեն կերպ մեղմութիւններ ցույց տա-
լու դեմ, վարանդ տեղի յեն ունենում բամբակամթեր-
ման մեջ: Միաժամանակ պետք է հակահարված տալ
վարչականութեան այն փորձերին մթերման աշխատան-
քում, վորոնք միջակին են դիպչում:

Բամբակամթերման կամպանիան ընթանում է դա-
սակարգային սրված պայքարի պայմաններում: Համա-
տարած կոլեկտիվացման հաղթական զարգացումն ա-
րագացնում է կապիտալիստական դասակարգի վեր-
ջին ջոկատի—կուլակութեան տապալումը: Կուլակա-
բեյական տարրերը փորձում են արգելք հանդիսանալ
սօցիալիզմի հարձակմանը, դրա համար ոգտադործելով
պայքարի բոլոր տեսակներն ու ձեւերը: Բամբակա-
մթերման կամպանիայում կուլակն ու բեյը ջանք են

Թափում նենգադուլի յենթարկել բամբակի հանձնադր
վերաբերող հաստատուն տառջադրութիւնների հա-
տարումը, փորձում են թուլացնել կամպանիայի ըն-
թացքը: Այդ բոլոր փորձերին պետք է ամենադաժան
հարվածը հասցնել:

Պետք է բարձրացնել գյուղական և զշաղկների խոր-
հուրդների դերը բամբակի իրացման և մթերման գոր-
ծում: Գյուղխորհուրդը պետք է այս կամպանիայի
կազմակերպիչը դառնա իր շրջանում: Բամբակացան
չըջանների հարյուրավոր լավագույն կոլտնտեսու-
թիւնները կատարել և գերակատարել են բամբակի ի-
րացման և մթերումների պլանները: Բոլոր կուլտե-
տնտեսութիւնները պետք է հավասարվեն լավագույն կու-
տնտեսութիւններին: Առաջին ռապորտը մթերումների
ավարտման մասին կուսակցութիւնն սպասում է բամ-
բակացան չըջանների կոլտնտեսութիւններից: Կու-
տնտեսութիւններն ու խորհտնտեսութիւնները պետք
է ուժեղացնեն իրենց աշխատանքը բամբակի մթերում-
ների մեջ, լավագույն որինակներ ցույց տան, ոգնեն
անհատական օեկտորում տարվելիք մասսայական աշ-
խատանքին:

Այս կապակցութեամբ, նաև ի նկատի ունենալով
դարնանացանի կամպանիայի մոտիկութիւնը, իր ամ-
բողջ հասակովը մեկ ծառանում է կոլտնտեսութիւն-
ների ներսնտեսական ամրացման խնդիրը և՛ առաջին
հերքին, աշխատանքի կազմակերպման և մեքենացման
խնդիրները:

Բամբակամթերման կամպանիայի ներկա ետապը
զուգադիպում է դարնանացանի ամփոջական նոթո-

պատրաստութեան շրջանին: Այդ հանգամանքը պարտաւորեցնում է տեղական կազմակերպութեաններին ամենալարված աշխատանքը տանել միջերումների պլանը ամենաարագ կերպով կատարելու, համար միաժամանակ ծավալելով դարնանացանի կամպանիայի նախապատրաստութիւնը:

Կի ԼԿԳԿ վերջին միասնական պլանումի դրած խնդիրը՝ «բամբակացան և ճակնդեղացան շրջաններում ապահովել տնտեսութիւնների ընդհանուր թվի վրէպակաս քան 50 տոկոսի ընդգրկումը կոլեկտիվ տնտեսութիւնների կողմից» պարտաւորեցնում է բամբակացան շրջանների կուսակցական և մյուս կազմակերպութիւններին ընդունել այդ աշխատանքը վորպես ամենակարեւոր աշխատանքներից մեկը, առանց խղելու այն տարվող ընթացիկ կամպանիաներից: Բամբակամիջերման մասսայական աշխատանքը, դարնանացանի կամպանիայի նախապատրաստութիւնը պետք է ամենասերտ կերպով կապված լինեն կոլեկտիվացման խնդիրների հետ: Կոլեկտիվացումը խղել տնտեսական-քաղաքական կարևորագույն կամպանիաներից՝ նշանակում է «հերթականութեան» ոպորտունիստական դիրքի վրա կանգնել:

1931 թվականի ցանքի կամպանիան խոշորագույն հեռանկարներ է բաց անում բամբակադործութեան սոցիալատական վերակառուցման դործում: 1931 թ. բամբակի ցանքադաշտերը պետք է 50 տոկոսով ընդարձակվեն նախընթաց տարվա բամբակացանների համեմատութեամբ և կազմեն 2,3 միլիոն հեկտ: Հանրացված

տեկտուրը ընդգրկելու, յի բամբակի ցանքերի ընդհանուր տարածութեան մոտավորապես 58 տոկոսը: Խիստ աճելու յին բամբակի ցանքերի տարածութեանները նոր շրջաններում—բամբակի ցանքերի համար ծրագրված է 450 հազար գա: Գարնանը բամբակացան դաշտերում աշխատելու յին 144 ՄՏԿ, վորոնք ընդգրկելու յին բամբակի ցանքերի մոտ 1,5 միլիոն գա տարածութիւն: Տեղական կազմակերպութիւնները հենց այժմյանից պետք է իրենց ուշադրութեամբն ապահովեն ՄՏԿ չնարարութիւնն այն հաշվով, վորպեսզի նրանք կարողանան միաժամանակ սկսել իրենց աշխատանքը և անընդհատ տանել այն:

Մեքենավար ցանքը (տրակտորով և ձիաքարշով) կատարվելու յի Միջին Ասիայում գյուղացիական հողերի 70 տոկոսի վրա, Սնդրկովկասում—85 տոկոսի, իսկ նոր շրջաններում—100 տոկոսի:

Բամբակացան դաշտերի վրա տարվելիք աշխատանքի այդպիսի թափը պետք է ապահովի բամբակի բերքաւորքյան անումը:

1931 թվականի կոնտրոլ թվերը ինդիկ են դնում հում—բամբակի բերքաւորութիւնը բարձրացնել 10,6 ցենտներով ամեն մի հեկտարից, ստացվելիք թեւը 6,67 ցենտներով: Այս ցուցանիշների համար պետք է բայլչեկիդեն կովել, դարնանացանի կամպանիայի նախապատրաստութեան պրոցեսում ապահովելով նրանց կատարումը վերահաս արտադրակ. սեզոնի ընթացքում:

Պետք է հենց այժմյանից գործնականորեն դնել բերքահավաքի կամպանիայի, աշխատանքի կազմակերպման, խորհտնտեսութիւններին բանվորական ու-

ժողով ապահովելու խնդիրները: Պետապետին պահանջ է
 դրվում քաղաքի արտադրության պրոցեսների մե-
 քենայացման պրոբլեմը, վորպես ամենատեղի միջոց
 աշխատանքի տեղեկներն արագացնելու, նրա արտադրո-
 ղականությունը բարձրացնելու համար: Պետք է հաս-
 տատապես հաշվի առնել, վոր բամբակին վերաբերող
 աշխատանքների ժամանակին և ճիշտ կազմակերպումով
 մենք դուրս կբերենք թերությունները բերքահավաքի
 և մթերման կամպանիաների միջոց: Այս բոլոր մո-
 թեոսները պետք է հաշվի առնվեն հենց այժմ, պետք է
 ամենալարված աշխատանք ծախվովի՝ բամբակի ծրա-
 դրի կատարումն ապահովելու համար:

Արդյունաբերությունը հումք է սպասում: Հումք
 կա, պետք է հավաքել այն և հասցնել: Բամբակի մթե-
 րումների պլանի կատարման, գարնանացանի նախա-
 պատրաստության կոմպանիայի, դեպի կոլտնտեսու-
 թյունները նոր, հզոր հոսանք կազմակերպելու վրա
 պետք է բեվեռովի բամբակացան շրջանների կուսակցա-
 կան և խորհրդային կազմակերպությունների ուշա-
 դրությունը:

1931 թվականի բամբակի արտադրական ծրագրի
 իրագործումը, անցումը համատարած կոլեկտիվացման
 և նրա հիման վրա կուլակության վերացումը, կոլտնտե-
 սականների, չքավորների և միջակների մասսաների հա-
 մախմբումը բամբակամթերման պլանի կատարման հա-
 մար մղվող պայքարում, անդուլ հարձակումը կուլակի
 վրա, վճռական պայքարը յերկու ճակատով—կարե-
 վորագույն պայմաններն են արագագույն կերպով իրա-
 դրվելու կուսակցության լուղուցը Խորհրդային Միու-
 թյան բամբակի անկախության մասին:

(«Պրավդա» 18-ին հունվարի 1931 թ.)

ՊԼԵՐԱՄԱԿԱՆՈՍԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՍԱՍԻՆ ՀԱՍԿ (Բ) Կ ԿԿ 1929 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 18-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

1. Համկ(բ)Կ ԿԿ նշում է, վոր չնայելով վերա-
 կանդնման շրջանի սկզբում գոյություն ունեցող բամբա-
 կագործության չափազանց ցածր մակարդակին, չնոր-
 հիվ կուսակցության և խորհրդային որդանների ուշադ-
 րության և աջակցության և տնտեսական որդանների յե-
 ոանդուն աշխատանքի, բամբակագործների լայն մաս-
 սաների ակտիվ մասնակցությամբ հաջողվեց բամբա-
 կագործության մինչպատերազմյան մակարդակը վի-
 րականացնել, դիտվին կոոպերացման յենթարկել բոլոր
 բամբակագործներին և կոնտրակտացիայի մեջ առնել
 բամբակի բոլոր ցանքերը: Այս հանգամանքը՝ իր հեր-
 թին, զգալի չափով բարձրացրեց չքավոր-միջակային
 բամբակագործների լայն մասսաների տնտեսական և
 կուլտուրական մակարդակը:

2. Մասնավորապես ԿԿ վորպես անտարակույս
 նվաճումներ է նշում. ա) վոռոգման սիստեմների վորոշ
 բարելավումը. բ) բարելավված տեսակավոր սերմացու
 ների Ֆոնդի ստեղծումը և գյուղացիական ցանքերի
 նշանակալից մասի ապահովումն այդ սերմացուներով.
 գ) գյուղացիական տնտեսությունների հոծ բազմու-
 թյան մեջ հանքային պարարտացումներ, տրակտորներ,
 յեմբրուպական գյուղատնտեսական ինվենտար մտցնելը.
 դ) անտարակույս հաջողությունները բամբակագործման
 արտադրության տեխնիկական վերակառուցման և ուս-
 ցիոնալացման դործում. ե) բամբակագործների լրա-
 կատար ընդգրկումը կոոպերացիայի մեջ և բամբակի
 բոլոր ցանքերի կոնտրակտացումը:

3. Բամբակագործության զարգացման այս դրական կողմերին զուգընթաց՝ Համկ(բ)Կ ԿԿ ընդունում է, թե բամբակի ցանցերի ջրարբի տարածությունների աճումը և թե տարածությունների տեսակարար կշիռը վոռոգված հողերի վրա, ինչպես և բամբակագործության զարգացումը Միության նոր և հեռավոր շրջաններում (ԱՍՖԽՀ, Կազակստան, Տաճիկստան և այլն) պարզապես անբավարար են։ ԿԿ ընդունում է նմանապես, վոր բամբակագործության հանրայնացված սեկտորի աճումը թույլ է և բամբակի բերքատվությունը՝ ցածր։

4. Համկ(բ)ԿԿԿ նշում է բամբակագործության զարգացման բացառիկ կարեւոր նշանակությունը ԽՍՀՄ ինդուստրացման և անկվածային արդյունաբերությունը հումքի բազա ստեղծելու գործի համար։

Ընթացիկ հնգամյակում բամբակագործության զարգացումը Միության մեջ պետք է ընթանա մեր բոլոր հնարավորությունների առավելագույն ուժեղացման գծով բամբակացանի տարածությունն ընդարձակելու և բամբակի բերքատվությունը բարձրացնելու համար այն հաշվով, վոր հնգամյակի վերջերքին վոչ միայն ազատենք Միության անկվածային արդյունաբերությունը արտասահմանից ներմուծվող բամբակից, այլև անհրաժեշտ սեղերվն ունենանք անկվածային արդյունաբերության հետագա ընդարձակման համար։

Մինչդեռ այդ կարեւորագույն խնդիրը չի լուծվում բամբակագործության զարգացման համար կազմված հնգամյա պլանով, վորը հաշվի չառնելով բամբակագործության ծավալման բոլոր հնարավորությունները, շատ պակասեցրած է հանդիսանում և յենթակա յե մեծացման նշանակալից չափով։

Այդ իսկ նպատակով Համկ(բ)Կ ԿԿ անհրաժեշտ է համարում բամբակագործության զարգացման հնգամյա պլանը վերանայման յենթաբիւլ, իրրև առաջադրությունն ընդունելով 1932 թվականի բերքից նախատեսված 590,4 հազար տոնն բամբակաթելի փոխարեն ոտանալ 787,2 հազար տոնն բամբակաթել։

5. Դրանից յեղնելով՝ ԿԿ առաջարկում է. ա) վերանայել ջրատեսության աշխատանքների պլանը ուշադրություն և միջոցները տարածություններն ընդարձակելու և հայթայթվելիք բամբակի քանակն աւելացնելու ուղղությամբ կենտրոնացնելով շինարարութ. աւելելի եֆֆեկտավոր հողամասերի վրա, ամեն կերպ ուժեղացնելով նրա ծավալումը և ավարտումը. բ) ամենակարճ ժամկետում վերականգնել խոշոր կապիտալ ներդրումներ չպահանջող տեղական վոռոգման բարուքանդ յեղած սիստեմները և դրանով ել շրջանառության մեջ դնել ներկայումս խոպանացած հողերը. գ) բարձրացնել աշխատող սիստեմների ոգտակար գործողությունը ջրոգտագործման ուղիներաւացման ուղիով. դ) ընդարձակել մեքենայացված վոռոգման կառուցման աշխատանքներն այն հողերի վրա, վորոնք ինքնահոս վոռոգման չեն յենթարկվում և անմիջապես ձեռուալիով. զ) ընդարձակել մեքենայացված վոռոգման կատակահարմարության խնդիրը. ե) ամենակարճ ժամկետում ավարտել Վախչեյի, Չերչիկ Անդրեյի շինարարության խնդրի ջննությունը, ինչպես և Սորեյմայի, Կալկադարի վոռոգման սիստեմների վերաշինության խնդիրը և Անդրկովկասի տեղական սիստեմների, ինչպես և Անդրկովկասի Միլսկիի և Մուղանի տափաստանների վոռոգման խնդիրները։ Առանձնապես ջննության առնել Գուրդեոյ Ստեպի նոր վոռոգման շինարարության նպատակահարմարության խնդիրը։

6. Վոտողման մանր, ալեկի հաջող և եժան շինարարություն կատարելու շահագրգռություն՝ անհրաժեշտ է աշխատի շինարարության աշխատանքներին դրավել զյուղացիական ալեկի լայն մասսաներին, վորոնք կազմակերպված են մեկտրատիվ ընկերություններով. բնդամին՝ տեղական կուսակցական և խորհրդային կազմակերպությունները պետք է ուղադրություն դարձնեն մեկտրատիվ ընկերությունների զարգացման և ամրացման վրա և ամեն կերպ նրանց մեջ կոոպերատիվ հասարակություն ծավալելու վրա:

7. Տեղական խորհրդային ստորին ապարատի շահագրգռությունը բարձրացնելու նպատակով բամբակագործության զարգացման հանդեպ և նրա ակտիվությունը բարձրացնելու նպատակով՝ մանր վոտողման շինարարության և ջրոգտագործման բարելավման գործում, անհրաժեշտ համարել. ա) տեղական ջրային աղմինխտրացիային յենթարկել համապատասխան գործիչներին, միջին-ասիական փորձը տարածելով մյուս բամբակացան շրջանների վրա. բ) տեղական բյուջեյին հանձնել (չըջգործկում) ջրի հասույթի հիմնական մեծ մասը, ընդ սմին՝ այդ միջոցները պետք է ծախսվեն բացառապես ջրոգտագործման կարիքներին վրա. դ) վորոշ դրամական մասնատրում սահմանել հոգուտ տեղական բյուջեյին՝ համապատասխան տվյալ շրջանի բամբակի կազմակերպությունների մթերած բամբակ-հումքի քանակի:

8. Նշելով նոր տարածությունների յուրացման գործի միանգամայն անբավարար վիճակը, չկարգավորված հողաշինարարական աշխատանքները և հողի ու ջրաշինարարության աշխատանքների չհամաձայնեցվածությունը թե՛ նոր վոտողելիք հողերի վրա և թե՛ շահագործող

ծական ձեռնարկումների կատարման հետևանքով յուսանցվելիքների վրա, ԿԿ անհրաժեշտ է համարում հանձնարարել Անդրյերկրկումին, Միջին-Ասիայի Բյուրոյին և Կազակստանի Յերկրկումին մշակել և միջոցներ ձեռք առնել ապահովելու հողաշինարարական և ջրաշինարարական աշխատանքների արագացումը, արագացնելու նոր տարածությունների յուրացումը և նրանց ալեկի ԵՖՖեկտավոր ոգտագործումը, բամբակի հողաշերտի չափերը հասցնելով նոր վոտողվելիք հողերի աճման ընդհանուր տարածության վոչ պակաս քան 50 տոկոսին:

9. Նոր վոտողվելիք հողերի ալեկի արագ և ԵՖՖեկտավոր ոգտագործման նպատակով, ինչպես և միաժամանակ բամբակագործության մեջ սոցիալիստական սեկտորն ամրացնելու նպատակով, նոր վոտողվելիք խոշոր հողային զանդվածներում, վոր ստացվելու յեն առավելապես ջրարաշխման խոշոր աշխատանքների հետևանքով, հողեր հատկացնել առաջին հերթին և նրանց մեծ մասի չափով բամբակի պետական պլանտացիաների և կոլեկտիվ տնտեսությունների համար:

Համկ(բ)Կ ԿԿ անհրաժեշտ է համարում բամբակացան խորհանտեսությունների վոտողված հողերի տարածությունները Միություն մեջ հնգամյակում հասցնել 250 հազար հեկտ. նույն թվում Միջին Ասիայում և Կազակստանում մինչև 200 հազար հեկտ. Անդրկովկասում՝ 50 հազար հեկտար:

10. Համկ(բ) ԿԿԿ ընդունելով, վոր գյուղատնտեսական քաղաքականության ամենակարեւոր խնդիրը բոմբակացան շրջաններում հանդիսանում է բամբակի ջրովի հողերի հնարավոր առավելագույն ոգտագործումը, անբավարար է համարում հնգամյա պլանով նախատեսված վոչ բամբակային կուլտուրաների վերացման չա-

վերը բամբակացան շրջաններում և նրանց փոխարինումը բամբակով:

ԿԿ բացարձակ անթույլատրելի չե համարում բոմբակի համար պիտանի դաշտահողերն ոգտագործել բրնձի, ջուգորու, շաքարի ճակնդեղի և այլ կուլտուրաների համար: Թուրքսիբի մոտակա ավարտումը և հացահատիկային ցանքերի նշանակալից մասի փոխադրման հնափութությունը դեմի հողերի վրա, ապահովում են բամբակի ցանքերի ինտենսիվ ընդարձակումը և հաշիվ մյուս կուլտուրաների:

ԿԿ անհրաժեշտ և համարում՝ բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու նպատակով հետագայում վոչ-բամբակային կուլտուրաները բամբակով դուրս քելու համար, բամբակագործների հարկային արտոնությունների պահպանումը, բամբակի ցանքերի ջրաբաշխման պերագուսությունը, բամբակագործների հացի մատակարարման օւժեղացումն ամբողջ տարվա ընթացքում, այդ թվում բուսկ լցնելու ժամանակ, նորմալ կերպով նրանց արդյունաբերական աստիճաններ և անասունների համար կեր մատակարարելը:

11. Բամբակագործությունյան դարգացումը, վերականգնվողագործության պրոգրեսիվ ձեւի դարգացում, կոնտրակտացիայի և կոոպերացիան միջոցով ապահովելով չքավորությունյան և միջակների ուղղակի միացումը խորհրդային իշխանությունյան տնտեսական որդանների հետ, դրանով եւ ազատելով նրանց գյուղի շահագործող վերնախաւերի ստրկական կախումից, առաջ և բերում բուրր կուլակային տարրերի աճող դիմադրությունը: Կուլակային այդ ակտիվությունը պետք և իր հերթին հանդիպի տեղերի բոլոր կուսակցական կազմակերպությունների հակադիմադրության: Հակահարված կազմակեր-

պելով կուլակային այդ հարձակմանը, կուսակցական կազմակերպությունները պետք և ընդարձակորեն բացատրեն բամբակագործների չքավոր-միջակային մասաներին բամբակագործությունյան նշանակությունը՝ նրանց տնտեսական և կուլտուրական մակարդակի բարձրացման և կուլակների ու վաշխառուների ստրկությունից ազատվելու գործում: Կուսակցական կազմակերպությունները պետք և կազմակերպեն և գյուղի բոլոր հեղափոխական տարրերին (կոչիններին, գյուղական չքավորներին, կոմյերիտականներին) ներս առնեն բամբակագործությունյան դարգացման և բամբակագործական շրջաններից վոչ-բամբակային կուլտուրաները դուրս մղելու համար մղվող պայքարի մեջ:

12. Յնելով գյուղատնտեսության սոցիալիստական սեկտորի ուժեղացումը դարգացման ընդհանուր խնդիրներին՝ գյուղացիությունյան չքավոր-միջակային մասսաների կոլեկտիվացումն ամեն կերպ քաջալերելու միջոցով և ուղղորդության առնելով բանվորական ձեռքերի և քարշուժի ընդհանուր պահասությունը բամբակագործական շրջաններում, վորր բամբակագործությունյան արագ աճման հետևանք և, անհրաժեշտ համարել ընթացիկ հնդամյակում բամբակի ցանքերի մեխանիկական մշակությունը հասցնել բոլոր ցանքերի 90 տոկոսին և բամբակի մեքենայար ցանքներ՝ 70 տոկոսին: Այդ նպատակով անհրաժեշտ և, ա) լրիվ չափով ապահովել բամբակագործական շրջանները վոչ պական, քան 15.000 տրակտորով, փորոնցից 2.200 1929-30 տնտեսական տարում. բ) անհապաղ ձեռնարկել մի գործարանի կառուցումը Միջին Ասիայում՝ բամբակի պեյնիֆիկ ինվենտար արտադրելու համար (քամհար մաղեր, կուլտիվատորներ, բկատուներ), կառուցումն

ավարտելով մեկ օտարվա ընթացքում. գ) ասեղծել նորոգության բազա և նորոգող արհեստանոցների ցանց՝ տրակտորների ու ավտոտրանսպորտի նորոգության համար: Միաժամանակ, առանց սպասելու գործարանի շենքի ավարտմանը, այժմեն իսկ հանձնարարել ՅՏԳԽ՝ ամեն միջոց ձեռք առնել բկատուների արտադրություն կազմակերպելու՝ գոյություն ունեցող գյուղատնտեսական գործարաններում:

Հանձնարարել Միջին Ասիայի Բյուրոյին, Անդրյեկրկոմին, Կազակյեկրկոմին՝ արհմիությունների և ԱշխԺԿ հետ միասին ուսումնասիրել գործադուրկներին մեծապես ոգտադորձելու խնդիրը բամբակահավաքի ժամանակ:

13. Անբավարար ճանաչելով բերքբուսությունը բարձրացման ծրագրված չափը, բամբակահավաքի բերքափությունը բամբակացան չրջաններում հնգամյակի վերջերին բարձրացնել 40 տոկոսով, իսկ Անդրկովկասում 70 տոկոսով: Դրա համար անհրաժեշտ է. ա) 100 տոկոսով ապահովել հին հողերի վրա յեղած ցանքերը հանքային պարարտանյութերի մատակարարումով. բ) ուժեղացնել պարարտանյութերի գործարանի կառուցումը Միջին Ասիայում, նաև հանձնարարել ՅՏԳԽ՝ ջննել Անդրկովկասում արհեստական պարարտանյութերի գործարանի կառուցման խնդիրը և շտապ կերպով ձեռնարկել Ակտյուբինսկու Փոսֆորիտային պարարտանյութերի գործարանի կառուցումն այն հաշվով, վար կառուցումն ավարտվի 1930 թվականի վերջերին. գ) միջոցներ ձեռք առնել բամբակի հունդի ավելի բերքատու և ձեռնաու տեսակներն աճեցնելու, սահմանափակելով յերկայնաթել տեսակների արտադրությունն անկվածային արդյունաբերությունն պարարտանյութերի:

հանջի անհրաժեշտ միջոցումով. դ) դաշտի չափով բաշխելով գյուղատնտեսական փորձի գործը բամբակացան չրջաններում, արագացնել փորձի աշխատանքի արդյունքների փոխադրությունը գյուղացիական դաշտերի վրա. ե) ուժեղացնել ագրոնոմիական ոգնությունը բնակչության, ամեն միջոցով ծավալել բամբակադորձ բնակչության լայն խավերի ագրոնոմիական անդրադարձությունը վերացման աշխատանքը, բամբակադորձական արտադրական խորհրդակցություններ կազմակերպելով և բատրակային, չքավորական և միջակային բնակչության միջից լայն գյուղատնտեսական ավտով ստեղծելով. զ) բամբակացան չրջաններում առաջին և յերկրորդ աստիճանի դպրոցների ծրագրի մեջ մտցնել ագրոնոմիական և տեխնիկական դրաժնությունը տարրական հիմունքների պարտադիր դաստիճանը և ծանոթացումը բամբակի մշակության ամենալատաբերագործված տեխնիկայի հետ. է) ցանքերի լիակատար ապահովումը մաքրատեսակ սերմացուների նյութով և աղբոսով և սերմացուները մաքրատեսակներով ժամանակին փոխարինումը պետք է տալ հովվի խորհրդային սերմացուների տնտեսությունների պարգացումով և դեկիտանական սերմնարուծական ընկերությունների գրավումով սերմացուների նյութը բազմացնելու համար. ը) Գլխաբամբակոմն ամեն կերպ պետք է աջակցի և քաջալերի բամբակի հունդերը տեսակավորող և բամբակի չափաքը մեխանիզացիայի յենթաբնույթ մեքենաների հորինվածքի գործը:

14. Բամբակադորձություն գիտական-փորձնական հիմնարկների աշխատանքներն ուժեղացնելու համար (սեւեկցիոն կայան, պարարտացումների կայան, ենթամոլոդիական կայան, բամբակագոման փորձնական

գործարան, մեքենա-փորձնական կայան), Տաշքենդում բամբակադործական, գիտական-հետազոտական ինստիտուտ կազմակերպել, Գլխամբակել, ղեկավարութիւնը:

Ագրոձեռնարկումները զարգացմանը զուգընթաց էլ անհրաժեշտ է համարում արագացնել այն ձևոնարկումների մշակումը, փորոնք շահագրգռում են ղեկխոսութիւններ թե՛ թեղի վորակով և թե՛ բերքատիւթիւյամբ (ցուցահանդեսներ, լաբորատոր օրինակների պարզեցումը պրեմիայով և այլն):

Հանձնարարել անդրկովկասյան, միջինասիական և կազակստանյան կուսակցական, տնտեսական և կուսութաւի կազմակերպութիւններին՝ ի նկատի ունենալով ստորին ագրոպերսոնալի սուր պակասութիւնը, բնթացիկ տարում Միջին Ասիայում, Անդրկովկասում և Կազակստանում միամյա դասընթացներ կազմակերպել ստորին ագրոպերսոնալի նախադասարանութիւն համար փորձառու գյուղացի-ղեկխոսանքներից և բաւականներից, ընդհանուր առումով 1500 մարդուց փոքր պակաս թիւով, նաեւ ագրոնոմիական ամառային դասընթացներ՝ գյուղացիների դաստառունների համար:

15. ՀամԿ(բ)ԿԿԿ անհրաժեշտ է համարում ավելի վճռական միջոցներ ձեռք առնել բամբակադործութիւնը զարգացնելու նոր շրջաններում (Գաղտան, Հյուսիսային Կովկաս) և ծախսելու բամբակադործական փորձերը (Ուկրաինա, Դքիմ, Աստրախան) բամբակի հոնդերի համապատասխան վաղաժամ տեսակների տարածման միջոցով, ցանքերն անրերքիութիւնից ազատազրկութիւն յենթարկելով և ուրիշ արտոնատու ձեռնարկումներով, բամբակի ցանքերի տարածութիւնը նոր շրջաններում հնգամյակի վերջին հասցնելով 200.000 հեկտարի:

16. Բամբակադործութիւն զարգացման և նրա հետամուր շրջանները մուտք գործելու անհրաժեշտ պայմանն է հանդիսանում հաղորդակցութիւն ճանապարհների զարգացումը, յերկաթուղիների կառուցումը, ավտոտրանսպորտի զարգացումը, խճուղիների և հողային ճանապարհների կառուցում և զոյութիւն ունեցող ճանապարհների վիճակի բարելավումը:

Այդ նպատակով անհրաժեշտ է. ա) ավարտել յերկու տարում Չարժուլ-Խիվա-Նոր Ուրգենչ յերկաթուղու կառուցումը. բ) արագացնել միացող ճյուղերի շինարարութիւնը Հարավային Կիւղիզիայում, Յերգանում, Բուխարայում և Սարիարադում (Ագրբէջանում). գ) բացառիկ ուշադրութիւն դարձնել հողաչին ճանապարհների և խճուղիների բարելավման և ավտոտրանսպորտի կազմակերպման վրա՝ հետամուր շրջաններից փոխադրութիւններ կատարելու համար:

17. Բամբակադործութիւն վերելքը և բամբակադործ ընակչութիւն բարեկեցութիւնը պետք է նշանակալից չափով ուժեղացնեն գյուղացիական կուտակումները:

Անհրաժեշտ է ապահովել այդ կուտակումների արտադրական ուղղութիւնը և նրանց առաւելագոյն ներգրավումը հանրայնացված սեկտորի մեջ, գլխաւորապէս փողովման շինարարութիւն մեջ մեկիորդաւի կոպեքացիայի սիստեմի միջոցով:

18. Բամբակադործական շրջաններում չուկաների մատակարարումը Միութիւնից բերված ապրանքներով պետք է անդադարձնել բամբակադործութիւն վերականգնման վերահաս շրջանի առանձնահատկութիւնները: Յերկրամասի պարենի և կերի պահանջները լիովին բաւարարելու հետ միասին, ճանրութիւն

կենտրոնը ներմուծվելիք սպրանքների ընդհանուր մասնաշաղկապ հետզհետե ավելի պետք է տեղափոխվի սպառողական նշանակութիւն ունեցող առարկաներից դեպի արտադրական մատակարարման առարկաները (տրակտորներ, մեքենաներ, գործիքներ, պարարտանյութեր, տուկեր, շինամթերքներ և այլն) :

19. ԽՍՀՄ ինդուստրացման պլանից բխող բամբակադործութեան զարգացման խնդիրներին կատարումն իրագործելի չե միայն գյուղատնտեսութեան վերակառուցման հիման վրա . վերակառուցման, վոր հիմնված լինի սոցիալիստական սեկտորի զգալի ուժեղացման վրա՝ բամբակադործական տնտեսութեան մեջ, խորհտնտեսային և կոլտնտեսային շինարարութեան աճումն ուժեղացնելու, կոոպերացիայի ամրացման և հողաշինարարութեան ու ջրաշինարարութեան ուժեղացման վրա :

Մասնավորապես, առաջադրված խնդիրները լուծելու համար անհրաժեշտ է . ա) ուժեղացնել գյուղացիական անհատական տնտեսութեաններին արտադրական կոոպերացման պրոցեսները և բամբակի կոոպերացիայի արտադրական դործունեությունը . բ) զարգացնել մեքենատրակտորային կայանների, վարձակալական կետերի ցանցը, վոր կազմակերպել են թե կոոպերացիան և թե պետական որդանները . գ) կարճատե կոնտրակտացիան փոխարինել յերկարատե կոնտրակտացիայով, վորը տեխնիկան և մշակման յեղանակները բարելավելու պայմաններ է պարունակում և նպաստում է կոլտնտեսական շինարարութեան պրոցեսներին արագացմանը :

20. Բամբակադործական տնտեսութեանների վերակառուցման հիմնական աշխատանքը պետք է անցնի

բամբակի կոոպերացիայի միջով, վորն ամբողջութեամբ տիրելով մթերափորման և վաճառահանման ֆունկցիաներին, պետք է վճռապես անցնի իր անդամների արտադրական միավորման և արտադրական սպասարկման, նախադատրաստելով ամբողջ գյուղերի կամ մի քանի գյուղերի անցումը կոլեկտիվ արտադրութեան : Սակայն անհրաժեշտ է նշել՝ չնայելով վոր բամբակադործները կազմակերպորեն ամբողջովին ընդգրկված են բամբակի կոոպերացիան դեռ չափազանց թույլ է : Իր առաջ ծառացած խնդիրները ճշտորեն կատարելու համար՝ կոոպերացիան պետք է մեծ չափով խորացնի իր կազմակերպութեան ամրացման, կոոպերատիվ հասարակայնութեան զարգացման, բուրակներից, չքավորներից և միջակներից ամուր ակտիվ ստեղծելու աշխատանքը, պետք է ավելի ուժեղացրած տեմպով ծավալի չքավորներին ոգնելու աշխատանքը կոլեկտիվ տնտեսութեան անցնելիս :

21. Հնդամյա պլանով նշված գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական սեկտորի մեծացումը կի անբավարար է ընդունում : Առաջարկելով հանրայնացված սեկտորի արտադրանքը բամբակադործութեան մեջ հնդամյակի վերջերին հասցնել ընդհանուր արտադրանքի 30 տոկոսին, կի միաժամանակ մատնանշում է, թե անհրաժեշտ է առանձին ուղղործություն զարմնել հոր, տեխնիկապես սարքավորված հողաշինարարական կոլտնտեսութեաններ ստեղծելու վրա :

ՏԱՃԻԿՍՏԱՆՈՒՄ .

22. Յերեկով Տաճիկստանի ԻՍՍՀ բարենայտու զլիմայական և հողային պայմաններից և պետանի ուսուրաների առկայութեանից, վորոնք թույլ են ապիս

Համապատասխան միջոցների ձեռնարկումով բամբակադործության հատկացնել հողային բաժնական խոշոր գանձվածներ, անհրաժեշտ համարել բամբակի ցանքերի տարածությունը, վոր 1928-29 թվականին 61.000 հեկտարի յեր հասել, մեծացնել, հնգամյակի վերջերին հասցնելով 150.000 հեկտարի, նույն թվի մեջ առնելով խորհանոտություններին յենթակա ցանքերը:

23. Բամբակադործության զարգացման նշված պլանի ռեալ իրագործումն ապահովելու նպատակով ստանալիկ Տաճիկստանի ԻՍՍՀ կառավարության. ա) անհապաղ սկսել բնակեցման պլան կազմել նոր վոտովելիք և այժմ ազատ հողերի վրա վոխադրելով 20 հազար դեկտարական տնտեսություններ Տաճիկստանի գերաբնակ չրջաններից և Ուզբեկստանի ՄՍՀ (Ֆերգանից). բ) հավանություն տալ ՀամԿ(Բ)ԿԿԿ Միջին-ասիական Բյուրոյի և Տաճիկստանի կառավարության վորոշմանը դորացրված այն կարմիր բանակայիններին հողեր հատկացնելու մասին, վորոնք ցանկանում են Տաճիկստանում մնալ: Բնակեցումը կատարել այնպիսի հաշվով, վոր աչնանն ավարտվի տարածությունների հատկացնելու և հողեր նախադատարանելու բոլոր աշխատանքը. գ) բամբակադործության անցնող տրնտեսություններին հաց և բրինձ մատակարարելու պլանը կազմել. դ) Տաճիկստանի ԻՍՍՀ՝ ուսումնասիրել բրնձի հնարավոր արտադրություն չրջաններն այն հողամասերում, վորոնք անպետք են բամբակի ցանքերի համար (ձահձացած չրջաններ) և բրնձի ցանքերի առավելագույն զարգացման, ինչպես և դեմի, հողադործության զարգացման և նրանց բերքատվությունը բորժրացնելու հնգամյա պլան կազմել:

24. Հաշվի առնելով Տաճիկստանի ԻՍՍՀ տնտե-

սությունների ապրանքայնության աճումը և բամբակադործության զարգացման արագ տեմպերը և ապրանքների պակասության պատճառով հումքի ընկած մնալ ազդարնակություն մոտ, անհրաժեշտ համարել ուժեղացնել արդյունաբերական ապրանքների մատակարարումը Տաճիկստանի ԻՍՍՀ:

25. Հաշվի առնելով քարշուժի պակասությունը տեղական ազդարնակության մեջ, նրա դյուրատրնտեսական ինվենտարի պրիմիալի վիճակը և բամբակադործության մեքենացման անհրաժեշտությունը, անհրաժեշտ համարել, վոր Գլխամբակիումը և Միջին-Ասիական Գյուղատնտեսակարարումը բամբակադործության պլանի ընդարձակման համապատասխան վերանայն դյուրատնտեսական ինվենտարի ներմուծման պլանը, այնպիսի հաշվով, վոր հնգամյակի վերջերին բամբակի բոլոր տնտեսությունները յեվորոպական դյուրատնտեսական ինվենտարին անցնեն: Իժեցնել դյուրատնտեսական մեքենաների գները, հասցնելով նրանց այն գներին, վորոնք դյուրություն ունեն Միջին Ասիայի հիմնական բամբակադործական չրջաններում:

26. Առաջիկա 1929-30 թվականին ապահովել Տաճիկստանը տրակտորներով, 300 հատից վոչ պակաս քանակությամբ, այն 2000 տրակտորներից, վորոնք վորոշված են Գլխամբակիումի համար, պարտականություն դնելով Տաճիկստանի կառավարության և Գլխի-բամբակիումի վրա ձեռնարկել վառելիքի բաղաներ, նորոգություն արհեստանոցներ ստեղծելու աշխատանքը և այն:

27. Նշելով բամբակի չափազանց ցածր բերքատվությունը Տաճիկստանում, վերջինիս ադրոսպատարկման ամբողջ դործը դնել Գլխամբակիումի վրա

Այսին հանձնարարել տաճիկյան կառավարութեան հետ
միասին միջոցներ մշակել բերքատուությունը բարձրա-
ցնելու համար:

28. Միջին Ասիայի ջրանտեսությունը և ճաճիկ-
նանի ջրանտեսությունը պետք է ուժեղացնեն վո-
սոգման մանր շինարարությունը, մասնավորապես՝
անդալան սիսեմների բարելավման աշխատանքները,
այդ բանի համար 1929-30 թվականի կոնսուլ թվերի
մեջ նախատեսելով պահանջվող միջոցները:

29. Ամեն միջոց ձեռք առնել, վորպեսզի Դյուշամ-
բե-Կուրգան Տյուբե յերկաթուղու կառուցումն ավարտ-
վի հաջորդ տարում, ավարտվի նաև Կուրգան-Տյուբե-
Սարայ և Սարայ-Կուլյաբ խճուղին:

30. Կազմակերպչական և տեխնիկական ուժերի
սուր պակասությունը բամբակագործական շրջաննե-
րում պետք է ծածկվի հետևյալ ձևերով՝
անհանգստացնել:

Անհրաժեշտ է.

ա) ուժեղացնել ժողովրդական տնտեսութեան,
չողժողկոմտանի, բամբակի կոոպերացիայի և բամբակ-
կոմի որդանները կուսակցականների բաժնարար քանա-
կով:

բ) շտապ կարգով կազմակերպել և աշխատանքի
ուղարկել Միջին Ասիա մասնագետ վոսոգման աշխա-
տավորներ, բամբակագործության և գյուղատնտեսու-
թյան աշխատավորներ ընդհանրապես և մասնավորա-
պես՝ աշխատավորներ, վորոնք ծանոթ են յերկրա-
մասին և աշխատանքի պայմաններին Միջին Ասիայում:

գ) անհրաժեշտ համարել տեխնիկական և մյուս
մասնագիտական ԲՈՒՀ-երի վերջին կուրսերում կազ-
մակերպել աշխատավորների հատուկ նախադասարան-

տություն բամբակագործական շրջանների համար:

դ) մի քանի դպրոցական հիմնարկների մոտակա
ընթացավարա ագրոնոմների և ինժեներների մեծ մա-
սին սպառազինել հատկապես բամբակի և ջրանտեսու-
թյունների համար:

ե) ուժեղացնել վոսոգման-տեխնիկական պերսո-
նալի նախադասարանությունը Միսիլյան տեխնիկա-
կան ինստիտուտում:

զ) ոգտագործել ոտարերկրյա տեխնիկական վոր-
ձը արտասահմանից խոշորագույն մասնագետներ հրա-
վիրելու ճանապարհով, ինչպես և ԲՈՒՀ-երն ավար-
վիրելուն ճանապարհով, ինչպես և ԲՈՒՀ-երն ավար-
տողներին և լավագույն մասնագետներին գիտական
գործուղումներով արտասահման ուղարկելու ճանա-
պարհով:

31. Անհապաղ ձեռնարկել հատուկ ԲՈՒՀ բանա-
լու՝ մասնագետներ նախադասարանելու նպատակով
բամբակագործության և ջրաբաշխութեան համար Մի-
ջին Ասիայում և կազմակերպել բամբակի և ջրաբաշ-
խական հատուկ ամբիոններ ԱնդրՍծի ԲՈՒՀ-երում:
1929-30 թվականի բյուջեյի մեջ մտցնել՝ միսիլյան
կան բյուջեյի գծով, Միջին Ասիայում ԲՈՒՀ բանալու
համար պահանջվող գումարներ:

32. Հաշվի առնելով կյանքի ծանր կենցաղային
պայմանները Միջին Ասիայում, անհրաժեշտ համարել
հատուկ միջոցներ բաց թողնել ինժեներ-ագրոնոմիա-
կան աշխատավորների համար բնակարաններ կառու-
ցելու:

33. Կուսակցական, տնտեսական և կոոպերատիվ
կազմակերպութեան շրջանները կուսակցականներով, կազմա-
կերպչներով և տնտեսավարներով ամբողջությամբ նախ-
ատելով անհրաժեշտ համարել բամբակագործական

չըջանները գործուղել 10 աշխատավորի, վորոնք կուսակցական և տնտեսական մեծ ստաժ ունենան մարդային մասշտաբով՝ ջրային տնտեսության, բամբակի կաղմակերպությունների որդաններն ուժեղացնելու համար և 50 հոգի յեւ՝ ստորին տնտեսական, կոոպերատիվ և խորհրդային որդանների ամրացման համար:

Սոաջին հերթին այն կուսակցականներին աշխատանքի գործուղել Միջին Ասիա, վորոնք առաջ աշխատել են բամբակեղծի և ջրտնտեսության որդաններում:

34. Նշված առաջադրությունները կենսագործումը բամբակագործական շրջանների բոլոր կուսակցական, խորհրդային և տնտեսական կաղմակերպությունների մեծագույն ուշադրությունը, եներգիտան և աշխատանքի պարզությունը պահանջելով, հատուկ պատասխանատու խնդիրները դնում է Գլխաբարակիովի և նրա աշխատավորների վրա: Դրա համար անհրաժեշտ է, վոր խորհրդային, կուսակցական և հասարակական կաղմակերպություններն ամենալայն աջակցությունը ցույց տան Գլխաբարակիովի բոլոր ձեռնարկումներին, ամեն կերպ ամրացնեն նրա կաղմակերպությունները և ուժեղացնեն նրա հեղինակությունը: Ի շահ Գլխաբարակիովի մերձեցման բամբակագործական հիմնական շրջաններին, նրա օպերատիվ գործունեության ուժեղացման և ամենատեսրտ կապակցության նրա բոլոր աշխատանքի ազդեցին հանրապետական կառավարությունների և տեղական կաղմակերպություններին աշխատանքի հետ, անհրաժեշտ համարել Գլխավոր

Բամբակային Կոմիտեն տեղափոխել Տաշքենդ, այդպես և Տաշքենդ փոխադրել Բամբակի Կոոպերատիվ Բյուրոն: Անհրաժեշտ համարել Գլխաբարակիովի ղերի ուժեղացումը և ազդեցությունը ջրարաշխական աշխատանքների պլանները կաղմելիս և իրադրոծելիս. նմանապես ուժեղացնել նրա ազդեցությունը բամբակացան շրջաններին հաց, արդյունաբերական ապրանքներ և գյուղատնտեսական ինվենտար մատակարարելու գործի վրա:

35. Պարտավորեցնել ԿԿ Միջասրյուրոյին, Անդրյերկրիովին, Գլխաբարակիովին, ԽՍՀՄ ԲԳՏ ԺԿ մեկ տարուց հետո ղեկուցել ԿԿ տվյալ վորոշման կառավարման ընթացքի մոտին:

**1930 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲԱՄԲԱԿԱՄԹԵՐՄԱՆ ԿԱՄ-
ՊԱՆԻԱՅԻ ՀԱՆՐԱԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՅԵՎ
ԲԱՄԲԱԿԻ ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆԻ ՆԱԽԱՂԱՏՐԱՍ-
ՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ**

**ՀԱՍԿ(Բ) Կ ԱՆԴՐՅԵՐԿՐԿՈՍԻ
1930 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 22-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ**

I

Անդրյերկրկամը ԱՍՖԽՀ 1929-30 թվականի բամբա-
կամթերման և բամբակահավաքի սլանի կատարումը
սարգսպես գոհացուցիչ չի համարում:

1929-30 թվականի բամբակի ցանքի և բերքահավաքի
կամպանիայի ընթացքում խոշոր սխալներ և թերու-
թյուններ են տեղի ունեցել:

1. Անդրջրտեստությունը և հանրապետություն-
ների ջրտեստությունները բոլորովին ժամանակին չեն
կազմակերպել ջրաբաշխական սխառմների նախա-
պատրաստությունը բամբակը ջրելու համար, ուստի-
անալ կերպով չեն ոգտագործել ջուրը՝ առաջին հեր-
թին բամբակի համար, մանավանդ ամուսն ջուրը: Զրի
վոչ ուստիանալ ոգտագործման հետեվանքով մի շարք
չբջաններում հողն աղակալել է:

2. Համ Կ (բ) Կ ԿԿ 1929 թվականի հուլիսի 18-ի
վարչումը՝ բամբակացան չբջաններում հացահատի-

կաշին և մյուս բամբակին մրցակից կուլտուրաների վը-
տարման մասին, չի կատարվել, վորի հետեվանքով
տեղի յե ունեցել հացահատիկային կուլտուրաների ա-
ճում բամբակի սլանի կատարման խախտումով:

3. կոնտրակտացիայի գործնական կատարումը
ամենեվին չի խթանել բամբակի մշակումը և բերքա-
հավաքը: Դրա հետ միասին, ժամանակին ստուգում չի
կատարվել և հաստատուն պարտավորություններ չեն
գրվել գյուղացիական այն տնտեսությունների վրա,
վորոնք բամբակի կոնտրակտացիա յեն կապել, վորի
հետեվանքով կոնտրակտացիայի յենթակիված տարա-
ծություն. իրական ցանքերից խիստ են տարբերվում:

4. աղգային կոմկուսակցությունների ԿԿ գյուղացիա-
կան մասսաների ուղարկությունը չեն համախմբել բամ-
բակի լավագույն մշակման վրա, վորի հետեվանքով
բերքատուությունը մնացել է անթույլատրելի ցածր
մակարդակի վրա:

5. Թույլ է տրվել ցանքերի չափազանց ուղացում,
անժամանակ վոռոգում, վորի հետեվանքով առաջ է
յեկել տարածությունների մի մասի չորացում:

6. Բամբակագործական կոլտնտեսություններում
բացարձակապես բացակայել և աշխատանքի ներքին
արտադրական պրոցեսների կազմակերպումը, վորի
հետեվանքով կոլտնտեսությունները չեն ոգտագործել
կոլտնտեսական տնտեսության բարելավման բոլոր հը-
նարավորությունները և չեն գարծել որինակելի ցու-
ցադրական տնտեսություններ:

7. միանգամայն անբավարար է ոգտագործվել աղ-
բոտեխնիկական պերսոնալը ագրոմինիմումը կատա-
րելու և բամբակի բերքատուությունը բարձրացնելու
համար:

8. այն աղավաղումները վերոնք թույլ են տրվել արդյունաբերական ապրանքների և հացի մատակարարման գործնականում ապրանքների պակասության ժամանակին պայմաններ են ստեղծել գյուղացիների և կոլտնտեսականների համար արդյունաբերական ապրանքների սպեկուլյացիայով պարապելու.

9. չի լուծվել թոշվոր տնտեսություններով բամբակ մշակելու պրոբլեմը.

10. հողաշինարարություն չի կատարվել թե կոլտնտեսություններում և թե՛ առանձին բամբակացան շրջաններում.

11. միանգամայն անթույլատրելի և անհմուտ ձեվով կազմակերպվել է թե՛ մեխանիկական և թե՛ կենդանի քարշուծի ոգտագործումը, առաջին հերթին բամբակի հողաչերտում.

12. բամբակացան շրջանների կուսակցական կոմիտեները, չրջգործկոմները և գյուղխորհուրդները աշխատավորներով չեն ամրացվել և բացակայել է նրանց կենդանի ղեկավարումը կուսակցական և խորհրդային վերադաս օրդանների կողմից.

13. ԱՀԺԿ և հանրապետությունների ՀԺԿ-ները բոլորովին չեն ղեկավարել գյուղատնտեսական բոլոր կազմակերպություններին (կոլտնտկենտրոն, գյուղատնտեսական և բամբակի կոոպերացիա, կոլտնտեսություններ, ՄՏԿ, գյուղատնտեսական մատակարարում և խորհտնտեսությունների ճյուղային միավորումներ) բամբակացանի և բերքահավաքի կամպանիայի կազմակերպման գործում.

14. բամբակի կոոպերացիայի և կոլտնտեսական սիստեմի տնտեսական-կազմակերպական աշխատանքի ղեկավարություն չի յեղել նրանց բոլոր ողակներում.

15. ջրային սիստեմի կառավարչության կազմակերպությունը, ինչպես և ջրհանների նորոգությունը և գոյություն ունեցող սիստեմների ոգտագործումն ամբողջովին թողնված են յեղել ինժեներների և ջրատանների ու միրաբների հայեցողության և կուսակցական ու խորհրդային կազմակերպությունները յերբեք չեն ստուգել միրաբների և ջրատանների կազմը: Դրահետ միասին, ջրտնտեսությունները չեն ղեկավարել տեղական ջրարաշխական սիստեմների բարելավման գործը, ինչպես և ջրհան տնտեսության նորոգությունը և կանոնավոր ոգտագործումը:

II

Անգրյերկրկոմն բնդումում է, վոր ճեղքվածքի հիմնական պատճառը բամբակի ճակատում այն է, վոր աղգային կոմկուսակցությունների կի և տեղական կուսակազմակերպությունները բայլլևիկորեն չեն ղեկավարել ցանքերի նախապատրաստության, բամբակի մշակման գործը, ինչպես և բամբակի հավաքի և մթերումների բնթացը:

Բամբակի մթերումների ճեղքվածքը հետևանք է յեղել այն բանի, վոր՝

ա) հանրապետական կոմկուսակցությունների կի և տեղական կուսակցական կազմակերպությունները պարզապես անբավարար կերպով են ղեկավարել ցանքի պլանների կատարման տնտեսական աշխատանքը, բամբակացան դաշտերի մշակման տնտեսական աշխատանքը.

բ) 1930 թվականի ցանքի ամբողջ կամպանիան թողնված է յեղել ինժեներների, առանց տնտեսական-կազմակերպական աղդեցության բամբակագործների վրա:

կառավարության սահմանած առաջադրությունները
նրանց կատարել տալու ուղղությամբ.

դ) կուսակցական, կոմյերիտական և արհմիութե-
նական կազմակերպությունների քաղաքական և ժառան-
գական-կազմակերպչական աշխատանքը թույլ է յեղել:

դ) կոլտնտեսականներին, բատրակներին, չքավոր-
միջակային և կանանց մասնաններին բերքատվությունը
բարձրացնելու, ժամանակին բամբակը հավաքելու և
հանձնելու համար մղվող պայքարի մեջ առնելու նա-
խաձեռնություն ծավալումը բոլորովին անբավարար է
յեղել:

ե) թուլացել է պայքարը կուլակություն դեմ և
միանգամայն անբավարար է յեղել աշխատավորական
մասնանների կազմակերպումը՝ ուժեղացած հակախոր-
հըրդային կուլակային ագիտացիային և աշխատանքին
հակահարված տալու համար:

զ) ուշացել է դասակարգային գծի ամեն տեսակի ո-
պորտունիստական թեքումների և աղավաղումների ուղ-
ղումը և բավարար չափով մճռական պայքար չի տար-
վել աջ-ոպորտունիստական պրակտիկայի արտահայ-
տությունների դեմ բամբակի կամպանիայում, մասնա-
վորապես հաստատուն առաջադրություններ կուլակա-
յին տնտեսություններին անելու և կատարել տալու մեջ:

Անդրյերկրիումը դրա հետ միասին, աղբային կոմ-
կուսակցությունների կից ուշադրություն է դարձնում
պայքարի բացակայության վրա, ընդդեմ առանձին հան-
րապետական և տեղական աշխատավորների տենդենց-
ների՝ աչքաթող անել Անդրկովկասյան Ֆեդերացիայի
դեկավար կուսակցական ու խորհրդային օրգանների վո-
բոչումներն ու դիրեկտիվները:

Յեննելով դրանից, Անդրյերկրիումը՝

1. Հիշեցնում է վրաստանի, Հայաստանի և Աբխա-
ջանի կոմկուսակցությունների կից, ժյիւներին և
կԳԿ-ների նախագահություններին, ինչպես և ԱժԿԽ և
Անդր. կԳԿ, թե անթույլատրելի չէ փափկասրտու-
թյամբ և վոչ-բայլեմիկորեն վերաբերվել կուսակցու-
թյան տնտեսական-քաղաքական մարտական խնդրին,
վորը բացառիկ նշանակություն ունի տեքստիլ արդյու-
նաբերության համար հումքի բազան ընդարձակելու
գործում:

2. Կտրականապես պահանջում է հանրապետություն-
ները բոլոր աղբային կոմկուսակցությունների կից, ժԿԽ
և կԳԿ նախագահություններից արմատական փոփոխու-
թյան յենթարկել աշխատանքի մեթոդներն ու տեմպե-
րը, վորպեսզի լրությունամբ ապահովվի ՀամԿ (բ)Կ կից
1929 թվականի հուլիսի 18-ի վորոյման կատարումը:

3. առաջարկում է Անդրկովկասի բոլոր կուլակազմա-
կերպություններին դաշտերում մնացած բամբակի չա-
նաքը վերջնականապես ավարտել, այլև հանձնել տալ
բոլոր բամբակը, վոր գյուղացիական տնտեսություն-
ները չեն հանձնել, մճռական պայքար մղելով բամբակի
հավաքման և գնման գործում հայտարարվող խանդա-
րումների և պոչականության դեմ, կանգ չառնելով
դիրքերից հանելու և կուսակցությունից վտարելու ա-
ռաջ այն անձերին, վորոնք անընդունակ են ապահովե-
լու այդ առաջադրության հաստատուն և ժամանակին
կատարումը:

4. առաջարկում է ԱԿ (բ)Կ կից հանել աշխատանքից
ԱՍՈՀ դատախազ ընկեր Աբդուլովին, դասակարգային
գծի աղավաղման համար՝ պատժական քաղաքականու-
թյան բնագավառում և հանձնարարում է ԱԿ (բ)Կ կից վե-
րանայել դատախազության աշխատավորներին և Գեբա-
բուլն դատարանի աշխատավորների ամբողջ կազմը:

5. առաջարկում եմ մինչև բամբակահատիցի և դնման վերջը տեղեցրում թողնել գործադանակին և շրջանային բոլոր լիազորներին:

III

Նշելով բամբակի գալնանացանի նախապատրաստական աշխատանքներն սկսելու միանգամայն անթույլատրելի ուշացումը և 1931 թ. բամբակի ցանքերի համար ընթացիկ նախապատրաստական ձեռնարկումների կատարման վոչ-դոհացուցիչ տեմպերը—Անդրյերկըր-կոմսն առաջարկում եմ.

1. հանրապետությունների աղգային կոմկուսակցությունների կի, կԳԿ նախադահունություններին, անհրաժեշտ տեմպերով տանել 1931 թվականի բամբակի ցանքի նախապատրաստությունը, ուժեղացնելով բոլոր հնարավորությունները և մոբիլիզացիայի յենթարկելով բոլոր ներքին ռեսուրսները.

2. 1931 թվականի դարնանը բամբակի փաստական ցանքի տարածությունը սահմանել ինտրոմեմտալ չափով 250 հազար գա, դրանից 205 հազար գա ՍՍՍՀ, 25 հազար գա ՀՍՍՀ և 20 հազար գա ՎՍՍՀ մեջ.

3. արդեն չրովի, բամբակի համար սլիտանի հողերի ողորդործումը հացահատիկային և այլ կուլտուրաների ցանքերի համար (չալթուկ, զնջութ, յեդիպատացորեն, կանաչեղեն և բանջարանոցային կուլտուրաներ):

Հանրապետությունների ԺԿՍ՝ խորհրդային կարգով է կատար ածել բամբակացան շրջաններում չալթուկ ցանելն արդելոջ վորոշումը.

4. հանրապետությունների աղգային կոմկուսակցությունների կի և ԺԿՍ՝ ամենավճռական միջոցները

ձեռք առնել, վորոնք ապահովում են մատնանշված կուլտուրաների իրական վտարումը բամբակացան շրջաններից և այդ շրջաններում ամուսն ջուրը բացառապես բամբակի ցանքերին տրամադրել.

5. հաստատելով, վոր չատ տեղերում բամբակի ցանքի համար նախապատրաստված տարածությունների վրա հացահատիկային կուլտուրաներ են ցանում և տեղական կազմակերպություններն այդ արարքի դեմ վոչ մի միջոց ձեռք չեն առնում (Սալյանի, Գյանջայի, Ղարաբաղի և Սարդարաբադի շրջանները), պարտավորեցնել հանրապետությունների ԺԿՍ հատուկ վորոշում հրատարակել վերոտին վարելու այդ տարածությունները, նախապատրաստելով նրանց բամբակի ցանքերի համար, քրեական պատասխանատվության յենթարկելով այն կուլակային և ունեւոր տնտեսություններին, վորոնք կընդդիմանան այդ ձեռնարկումներին.

6. շրջկոմներին, շրջգործկոմներին և բամբակի կոոպերացիային՝ տանորյա ժամկետով ցանքի պլանները հասցնել կոլտնտեսության, գյուղին և Ծխին, լայն հասարակական-քաղաքական բնույթ տալով այդ աշխատանքին, անպայման զննության յենթարկելով այդ պլանները գյուղի, գյուղխորհրդի ընդհանուր ժողով-պլանները գյուղի, գյուղխորհրդի ընդհանուր ժողովներում, կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովներում, արտադրական խորհրդակցություններում, այնպես և արտադրական խորհրդակցություններում, այնպես վոր այդ ամբողջ աշխատանքը և ցանք անողների ցուցակադրումն ավարտվի հունվարի 15-ից վոչ ուշ.

7. պարտավորեցնել Անդրջրտնտեսությանը և հանրապետական ջրտնտեսություններին 2 ամսվա ժամկետում լրիվ ավարտել բոլոր ջրհանների նորոգությունը և կարգի բերել բոլոր տեղական ջրարաշխական օբյեկտները:

Շկի և ԿԳԿ՝ մինչեւ փետրվարի 1-ը ստուգել մի-
բաժնեբի և ջրաժանների կազմը, այդ աշխատանքին
ստաջ քաղելով կոմունիստներին, կոմյերիտականներին
և առաջնակարգ ակտիվիստ գյուղացիներին.

8. Ջրոգտագործումը տեղերում կարգի բերելու և
վոռոգման կամպանիան ղեկավարելու նպատակով՝ կազ-
մակերպել ջրջանային ջրանտեսություններ ջրովի բամ-
բակացանքեր ունեցող բոլոր ջրջաններում:

Անդրհողմոզկոմատը հանրապետությունների
ՀԺԿ-ների և ջրանտեսությունների հետ միասին պետք
է կանոնադրություն մշակեն ջրանտեսությունների մա-
սին և ապահովեն նրանց կազմակերպումը մինչեւ հուն-
վարի 15.

9. բամբակացան ջրջանների ջրջանային գործկոմ-
ներին՝ հանրապետությունների ջրանտեսությունների
հետ միասին շտապ կարգով սկսել նորոգել տեղական
ջրաբաշխական սխտեմները, բյաճրիզները, չարխերը
և ջրհանները, մանր ջրաբաշխական շինարարությանը
գրավելով գյուղացիական մասսաներին, նրանցից մեկու-
րատիվ ընկերություններ կազմակերպելով.

10. հանրապետությունների ջրջանային գործկոմ-
ներին և ջրանտեսություններին՝ վճռական միջոցներ
ձեռք առնել, կարգի բերելու ջրոգտագործումը, ջրային
դիօցիպլինա մտցնելու, վճռապես վերացնելով ջրի գի-
շատիչ ոգտագործումը և անփույթ վերաբերմունքը
վոռոգման սխտեմի հանդեպ, ապահովելով գիշերվա
ջուրը և ջրի տնտեսապես ոգտագործումը բամբակի
ցանքադաշտերի համար.

11. ջրաբաշխական սխտեմի վերջնական նորոգու-
թյան ժամկետը սահմանել մարտի 1-ը:

Եւսյն Ժամկետին աջարտել գետափների ածքացումը
բամբակի ջրջաններում.

12. ԱՍԾԽՀ վոռոգման ցանցը մինչև վոռոգման
կամպանիան նախապատրաստելու նպատակով հանրա-
պետությունների ԿԿ և ԺԿԽ միետրվար ամիսը հայտա-
բարելու յեն վոռոգման ցանցը մաքրելու ամիս, այդ
նպատակի համար դրավելով տեղական գյուղական ազ-
գաքնակությունը:

Այդ գործի կազմակերպումը հանձնարարել հանրա-
պետական ջրանտեսություններին՝ Անդրջրանտեսու-
թյան ղեկավարությամբ.

13. ԱԺԿԽ՝ բոլոր ջրանտեսական աշխատանքներն
ապահովել անհրաժեշտ շինամթերքներով և վարկերով:
Անդրջրանտեսությանը՝ 5-որյա ժամկետում ի հաս-
տատություն ԱԺԿԽ ներկայացնել ջրանտեսական աշ-
խատանքների ֆինանսավորման պլանը.

14. բամբակացան ջրջանների ջրջկոմներին և
ջրջգործկոմներին՝ ջրոգտագործման պլանը ջրոգտա-
գործողների քննությանը դնել.

15. Անդրտրակտորկենտրոնին՝ կարգի բերել նո-
րոգող բոլոր արհեստանոցներն այն հաշվով, վոր փե-
տրվարի 15-ին վերջացած լինի տրակտորների և կցան
գործիքների նորոգությունը:

Անդրտրակտորկենտրոնին և ԱՀԺԿ՝ անհապաղ ըս-
տուգել ՄՏԿ պահեստի մասերի, վառելիքի, արտհա-
զուստի կարիքը և այլն, միջոցներ ձեռք առնելով լիո-
վին ապահովելու նրանց զարնանավարի օկզբին.

16. Տրակտորկենտրոնին՝ հսկել նոր մեքենա-տրակ-
տորային կայաններ կազմակերպելու նախապատրաս-
տական աշխատանքը, նոր տրակտորներ ստանալու
հիման վրա այնպիսի հաշվով, վոր զարնան վարի

սկզբին ամբողջ աշխատանքն ավարտված լինի և այդ ժամկետին կազմված լինեն արտադրական պլանները ՄՏԿ համար:

Անդրտրակատրվենտրոնին՝ տասնորյա հսկողություն սահմանել յուրաքանչյուր ՄՏԿ աշխատանքի վրա թե՛ ըստ քանակական և թե՛ ըստ փորակական ցուցանիշների:

17. ԱՀԺԿ-ին՝ հանրապետությունների ՀԺԿ, ԳԲԿ լիազորին, Անդրջրտնտեսություն և հանրապետությունների ջրտնտեսություններին՝ անհապաղ ձեռնարկել բոլոր միջոցները, փորպեսզի արակատրոններն ուղարկվեն բացառապես աշնանավարի հերկերի համար:

Միաժամանակ մոբիլիզացիայի յենթարկել բամբակացան չրջաններում՝ անհատականների և կոլտնտեսականների բոլոր կենդանի քարշուժերը, փոխադրելով նրանց նաև աշնանահերկի վրա այնպիսի հաշվով, փոր աշնանահերկն ավարտվի հունվարի 20-ին, իսկ ձմեռային վայրը 1931 թվականի փետրվարի 1-ից վոչ ուշ:

18. նշելով, փոր անցյալ տարի չարքացանի պլանը լրիվ չի կատարվել, պարտավորեցնել ԱՀԺԿ-ին և հանրապետությունների ՀԺԿ, Տրակտորիկենտրոնի Անդրբա-ժանմունքին, Անդրգյուղմատին և Անդրգյուղմիություն անհապաղ սկսել նորոգումը բոլոր յեղած մեքենաների, չարքացան սերմանիչների, կուլտիվատորների և ժամանակին բաշխել նրանց չրջանների վրա, լիովին ապահովելով նրանց պահեստի մասերի և վառելիքային նյութերի պահանջվող քանակով, այնպիսի հաշվով, փոր ապրիլի 10 սկսվի չարքացանի գործը 110 հազար հեկտ. վոչ պակաս տարածություն վրա, հաջորդող մեքենային մշակման, կուլտիվացիայի հետ միասին, փորի ժամա-

նակ տարածություն 20 տոկոսը պետք է տրակտորներով ցանվի:

Կատարման պատասխանատվությունը դնել հանրապետությունների ՀԺԿ, Տրակտորիկենտրոնի և բամբակի կոոպերացիայի վրա:

19. հաշվի առնելով բամբակի ուշացած ցանքի 2 տարվա գործնականը, փորի հետևյալները յեղավ այն, փոր կոկոնները մասսայորեն չբացվեցին և բերքատվությունը կատաստրոֆիկ կերպով ընկավ, ցանքի ավարտման սահմանային ժամկետ սահմանել մայիսի 10: Հանրապետությունների ՀԺԿ-ներին և բամբակի կոոպերացիային՝ ըստ չրջանների սահմանել ցանքի սկիզբն ու վերջը, փետրվարի 15-ից վոչ ուշ հրապարակելով համապատասխան փորշում:

Կատարման համար պատասխանատվությունը դնել ԱՀԺԿ, հանրապետությունների ՀԺԿ և բամբակի կոոպերացիայի վրա:

20. անհապաղ վերանայել և ուժեղացնել պատասխանատու աշխատավորներով բամբակի կոոպերացիայի և կոլտնտեսական սիստեմի հանրապետական և չրջանային ողակները, մաքրելով նրանց անհարազատ տարրերից և բամբակի բայլչեիկյան ցանքն ապահովելու մեջ անընդունակ հանդիսացողներին:

Համաձայնաբերել աղբային կոմիտեակցությունների կի շտապ կարգով վերանայել և ամրացնել բամբակացան չրջանների և դյուլերի ղեկավար կազմն ավելի աչքի ընկած «500» հաշվին մոբիլիզացիայի յենթարկված ակտիվիստներով, այլև լրացուցիչ կերպով մոբիլիզացիայի յենթարկված արգյունաբերական բանվորներով՝ քաղաքներից:

21. ԱՀԺԿ-ին, հանրապետութիւնների ՀԺԿ և ԳԲԿ լիազօրին՝ տասնորոյս ժամկետով կոնկրետ միջոցներ ծախել օրհանջվող քանակով բարձրագույն և միջակ վորակի տեր աշխատավորներ ապահովելու բաժրակա-յան շրջանների համար և ներկայացնելու ԱՀԿԻ ի քննութիւն:

Մատնանշված պերտոնալի կոմպլեկտացումը կա-տարել հետեւյալ ճանապարհով՝ ԲՈՒՀ-երի, գ.-տ տեխնիկոմների վերջին լսարանների ժամկետաւր ընթացակարտների արձակումով, համապատասխան քա-նակութիւն կարճատե դասընթացքների բացումով՝ դոու-ղատնտեսութիւն բոլոր ճյուղերի համար և միջակ վո-րակի պրակտիկանտներին՝ տեխնիկների միջից ու ցածր վորակի պրակտիկանտներին՝ աշխատավորներից աւաջ քաշելով բարձրագույն և միջակ վորակի պաշտոնների:

22. Ագիտմասսքաժանմունքին՝ ԱՀԺԿ հետ միասին ագրոպերտոնալի պահանջվող քանակութիւն սահմանել տեղերում:

ԱՀԺԿ-ին՝ շահագրգռված կազմակերպութիւննե-րի հետ միասին, մոբիլիզացիայի յենթարկել ագրո-նոմներին, հողաշինարարներին և ինժեներա-տեխնիկա-կան պերտոնալին, նրանց ոգտագործելու պլանը կազ-մել և ուղարկել տեղերը փետրվարի 1-ից վոշ ուշ պլանը ներկայացնել Անդրերկրկոմի բարտուղարու-թիւն):

Անդրրտնտեսութիւն՝ տասնորոյս ժամկետով մի-ջոցներ մշակել մոբիլիզացիայի յենթարկելու ինժեներ-տա-տեխնիկական ուժերին ԱՍՅՈՀ բոլոր քաղաքներում, տեղերում աշխատելու համար վոտոգման կտրպա-նիայի նախապատրաստութիւն և կատարման շրջանում:

23. հանրապետութիւնների ՀԺԿ-ներին և Կոյ-

տնտէնտրոններին, ԿԻԿ լիազ. և Անդրրտնտե-սութիւն՝ կազմակերպել կարճատե դասըն-թացքներ ստորին աշխատավորներին գյուղատնտեսու-թիւն մեխանիզացիայի, մելիորացիայի, հիդրոտեխնի-կայի, հողաշինարարութիւն և կոլտնտեսական տնտե-սութիւնների ղեկավարման գիտելիքներով նախապատ-րաստելու այն նկատաւումով, վոր դասընթացքների աշխատանքն աւարտվի փետրվարի 1-ից վոշ ուշ (պլա-նը ներկայացնել ԱԿԿ Բարտուղարութիւն տասնորոյս ժամկետով):

24. հաշվի առնելով բաժրակի կուլտուրայի աշխա-տանքի ծավալականութիւնը, մանավանդ բաժրակա-հավաքի կամպանիայի ժամանակ, ինչպես և այն, վոր այդ աշխատանքներում ոգտագործվում և նաև կանա-ցի աշխատանք, — ԱՀԺԿ, Անդրկոլտնտէնտրոնը, հան-քի աշխատանք, — ԱՀԺԿ, Անդրկոլտնտէնտրոնները բապետութիւնների ՀԺԿ և Կոլտնտէնտրոնները պետք և միջոցներ մշակեն ապահովելու կանանց աշխա-տանքով 1931 թվականի բաժրակի կամպանիան:

25. ԱՀԺԿ-ին և հանրապետութիւնների ՀԺԿ-նե-րին՝ բոլոր միջոցները ձեռք առնել, վորպետքի կոլտն-տեսութիւնների և անհատական բաժրակ-տնտեսու-թիւնների հողաշինարարութիւնն աւարտվի մարտի 15-ից վոշ ուշ:

26. ԱՀԺԿ-ին՝ հունվարի 10-ից վոշ ուշ ներկայա-ցնել Անդրերկրկոմին բաժրակի ցանքերն ապահովելու, նրանց մշակելու և հավաքելու միջոցների նախագիծը վաչկատուն աղգաբնակութիւն շրջաններում:

27. Անդրկոլտնտէնտրոնին և Անդրգյուղմիու-թիւնը (բաժրակի կոտպերացիայի գծով)՝ ձեկ աժոպա ժամկետով ստուգել գոյութիւն ունեցող կոլտնտեսու-թիւնները, կանոնադրորեն ձեակերպել նրանց և ապա-

524
Հովել աշխատանքի և հաշվառման կազմակերպչությունը նրանց մեջ.

28. ազգային կոմկուսակցությունների հիմնադրման և կազմակերպական աշխատանք կազմակերպել զարնանացանի պլանի շուրջը այնպես, ինչպես կոլտնտեսականների և չեքոսլովակների լայն մասնակցությունը ստեղծագործական նախաձեռնություններ ներգրավվել և դրանով ել ապահովվել ամեն մի կոլտնտեսության, արտադրական ընկերություն և գյուղի մեջ պլանները կատարելու և գերակատարելու պատասխանատվության գերակցության ավելի խոր արմատացումը.

29. կազմակերպել չեքոսլովակների պայքարելու բամբակի արտերի տարածություններն ընդարձակելու և բամբակի բերքատվությունը բարձրացնելու համար, ուժեղացնելով չեքոսլովակների խմբերի աշխատանքը գյուղ-խորհուրդներում և կոոպերատիվ կազմակերպություններում և դրանով ել գործնականորեն վճարական հարձակում գործելու կուլակի վրա.

30. անմիջապես կապել 1931 թվականի բամբակի կամպանիայի նախապատրաստությունը բամբակագործական տնտեսությունների վերակառուցման հետ սոցիալիստական հիմունքների վրա, ուժեղացնելով գյուղացիական անհատական տնտեսությունների արտադրական կոոպերացման պրոցեսը և ամեն կերպ նպաստելով չեքոսլովակների կամբակ-տնտեսությունների կոլեկտիվացման հետագա աճմանը.

31. ԱՍՖՆՀ և հանրապետությունների լրագրերի բամբակի բերքի մասին տեղական պատասխանատվությունը անհապաղ լայն ազդեցություն-բացատրական կամ-

պահելու միջոցով բամբակի գարնանացանի նախապատրաստությունների և կատարման խնդիրների շուրջը.

32. բամբակի կամպանիայի նախապատրաստություն ընթացքը վերահսկողության յենթարկելու նպատակով՝ ԳԻԿ լիազ. տասնորյա հաշվետվություն սահմանել.

33. ազգային կոմկուսակցությունների հիմնադրման և կազմակերպական աշխատանք և հանրապետությունների ՀԺԿ-ների և բամբակ-կոոպերացիայի գերակցումները լայն բամբակի զարնանացանի նախապատրաստություն ընթացքի մասին:

Ազգային կոմկուսակցությունների հիմնադրման (Բ) և Անդրյերկրկոմի վերոշումների հիման վրա պետք է մշակեն այն բոլոր միջոցները, վերոնք ապահովում են հանրապետություններում բամբակի պլանի կատարումը, ինչպես նաև հաստատել ե Անդրյերկրկոմը:

Պարտադրել ազգային կոմկուսակցությունների հիմնադրման և կազմակերպական աշխատանքի մասին ԱՎՀ Բյուրոյին տվյալ վերոշման կատարման ընթացքի մասին.

34. զարնան ցանքի պլանի կատարումն ապահովելու համար՝

Ազգային կոմկուսակցությունների հիմնադրման և կազմակերպական աշխատանքի մասին Անդրյերկրկոմի առավելագույն ֆանդիթումը հիմնադրման յենթարկել և խորհրդային ղեկավար աշխատավորներին, ուղարկելով նրանց հունվար ամսին բամբակացան շրջանները:

Անդրյերկրկոմի ազդեցության տակ հիմունքներն՝ մոբիլիզացիայի յենթարկել Անդրկովկասյան օրգանների 35 ղեկավար կուսակցական և խորհրդային աշխատավորների և ուղարկել բամբակացան շրջանները.

35. ԱՀԺԿ-ին և ԳԲԿ լիազ. աստանդյա ժամկետով
Անդրյերկրիկոմի կոնկրետ առաջարկություններ անել
բամբակի կոնտրակտացման և բամբակադրձներին ա-
փաններ տալու մասին.

36. 1931 թվականի բամբակի կամպանիայի պլանի
կատարման համար անձնական պատասխանատվություն
դնել ԱՍԽՀ մեջ-ընկերներ Պոլոնսկու և Կասիմով Յու.
Վրա, ՎՍԽՀ մեջ-ընկ. Մամուլիայի վրա, իսկ ՀՍԽՀ
մեջ-ընկ. Խանջյանի վրա:

ԱՍՑԽՀ մեջ բամբակի կամպանիայի նախապա-
րաստության և ընթացքի ղեկավարությունը դնել ընկ.
Քարթվելաշվիլու վրա:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Բամբակի ճակատում պետք և աստիճանի հաղ-
թանակը (հոդված «Պրավդայից») ... էջ 3

2. Համկ(բ)ԿԿԿ 1927 թ. 18/VII վերջումը ըստ
Գլխաբամբակիկոմի ղեկավարման և ԲԳՏ ԺԿ առընթեր գե-
կուցման ... էջ 13

3. Համկ(բ)Կ Անդրյերկրիկոմի 1930 թ. 22/VII վեր-
ջումը—բամբակամթերման կամպանիայի հանրադա-
մարներին և զարնանացուի նախապատրաստության մա-
սին ... էջ 32

ԳԻՆԸ 3 ԿՐԴ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0193817

29813